

ТЕМА 3. Управління активами недержавних пенсійних фондів (НПФ)

1. Суб'єкти системи недержавного пенсійного забезпечення.
2. Особливості провадження діяльності з управління активами недержавних пенсійних фондів. Державні органи, що здійснюють регулювання та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення.
3. Винагорода за надання послуг з управління активами НПФ. Заміна особи, що провадить діяльність з управління активами пенсійних фондів. Особливості відшкодування особою, що управляє активами НПФ заподіяних збитків.
4. Інвестиційна декларація НПФ. Склад та структура активів пенсійних фондів.

Інформаційні джерела:

- Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення»
- Дегтярьова Н.В., Долінський Л.Б., Леонов Д.А. Управління активами в Україні : Навч. посібник /за аг. Ред.. Леонова Д.А. – К.: УІРФР, 2015. - с. 7-80.
- Замовець В.В., Зубик С.П. Фінансове посередництво: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2004.-288 с.
- Положення про особливості здійснення діяльності з управління активами інституційних інвесторів// Рішення НКЦПФР від 06.08.2013 № 1414, Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2013 р. за № 1486/24018
- [Положення про діяльність депозитарних установ щодо зберігання активів інституційних інвесторів](#)// Рішення НКЦПФР від 20.06.2013 № 1106
- Положення про вимоги до особи, яка провадить діяльність з управління пенсійними активами щодо дотримання внутрішніх правил та процедур оцінки і управління ризиками, пов'язаними з інвестуванням пенсійних активів, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 25 вересня 2012 року № 1282, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15 жовтня 2012 року за № 1728/22040.

З 1 січня 2004 року набрав чинності Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення», що окреслив засади формування та функціонування добровільного недержавного пенсійного забезпечення. Згідно вищезгаданого закону а також Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне забезпечення» система пенсійного забезпечення в Україні складається з трьох рівнів:

- **перший** рівень – солідарна система;
- **другий** рівень – обов'язкова накопичувальна система;
- **третій** рівень – недержавне добровільне пенсійне забезпечення.

Перший рівень - солідарна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (солідарна система), що ґрунтується на засадах солідарності і субсидування та здійснення виплати пенсій і надання соціальних послуг за рахунок коштів Пенсійного фонду.

Другий рівень - накопичувальна система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (накопичувальна система пенсійного страхування, що ґрунтується на засадах накопичення коштів застрахованих осіб у Накопичувальному фонді та здійснення фінансування витрат на оплату договорів страхування довічних пенсій і одноразових виплат).

Третій рівень — система недержавного пенсійного забезпечення, що ґрунтується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців та їхніх об'єднань у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання громадянами пенсійних виплат на умовах та в порядку, які передбачає законодавство про недержавне пенсійне забезпечення.

Перший та другий рівні системи пенсійного забезпечення в Україні становлять систему *загальнообов'язкового державного* пенсійного страхування. Другий та третій рівні пенсійного забезпечення становлять систему *накопичувального пенсійного забезпечення*.

ПЕНСІЙНА СИСТЕМА

I рівень: солідарна система

II рівень: обов'язкова накопичувальна система

III рівень: недержавне добровільне пенсійне забезпечення

Система загальнообов'язкового державного страхування

Система накопичувального пенсійного забезпечення

Система недержавного пенсійного забезпечення - це складова частина системи **накопичувального** пенсійного забезпечення, яка ґрунтується на *засадах добровільної* участі фізичних та юридичних осіб, крім випадків, передбачених законами, у формуванні пенсійних накопичень з метою *отримання* учасниками недержавного пенсійного забезпечення *додаткових* до загальнообов'язкового державного пенсійного страхування *пенсійних виплат*.

Суб'єктами недержавного пенсійного забезпечення є:

- недержавні пенсійні фонди;
- страхові організації, які уклали договори страхування довічної пенсії з учасниками фонду, страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду;
- банківські установи, які уклали договори про відкриття пенсійних депозитних рахунків;
- вкладники та учасники пенсійних фондів, учасники накопичувальної системи пенсійного страхування;
- вкладники пенсійних депозитних рахунків;
- учасники недержавного пенсійного забезпечення;
- засновники пенсійних фондів;
- роботодавці - платники корпоративних пенсійних фондів;
- саморегульовані організації суб'єктів, які надають послуги у сфері недержавного пенсійного забезпечення;
- органи державного нагляду і контролю у сфері недержавного пенсійного забезпечення;
- адміністратори пенсійних фондів;
- компанії з управління активами;
- зберігачі;
- аудитори;
- особи, які надають консультаційні та агентські послуги відповідно до

Недержавне пенсійне забезпечення *здійснюється*:

- **пенсійними фондами** шляхом укладення пенсійних контрактів між адміністраторами пенсійних фондів та вкладниками таких фондів відповідно до Закону «Про недержавне пенсійне забезпечення»;
- **страховими організаціями** шляхом укладення договорів страхування довічної пенсії з учасниками фонду, страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду відповідно до Закону «Про недержавне пенсійне забезпечення» та законодавства про страхування;
- **банківськими установами** відповідно до Закону «Про недержавне пенсійне забезпечення» та законодавства про банківську діяльність шляхом укладення договорів про відкриття пенсійних депозитних рахунків для накопичення пенсійних заощаджень у межах суми, визначеної для відшкодування вкладів Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, що встановлюється згідно із законом.

Порівняльна характеристика НПФ та інших фінансових інституцій під час здійснення недержавного пенсійного забезпечення

НПФ ^а	Банки ^б
<p>1. Розмір майбутньої пенсії дорівнює сумі внесків до НПФ та інвестиційного доходу. ¶</p> <p>2. НПФ розподіляє усю суму інвестиційного доходу. ¶</p> <p>3. НПФ банкрутом стати не може, законодавством передбачена заборона конфіскації пенсійних активів. ¶</p> <p>4. Для НПФ податковим законодавством передбачені пільги. ¶</p> <p>5. У пенсійному контракті можна передбачити невеликі періодичні внески. ¶</p> <p>6. НПФ розміщує активи у різні фінансові інструменти, тобто мінімізує ризики за допомогою розподілу коштів між великою кількістю інвестиційних інструментів. ¶</p> <p>7. Право власності громадян настає з моменту зарахування внеску на індивідуальний пенсійний рахунок. ☹</p>	<p>1. Розмір майбутньої пенсії дорівнює сумі внесених коштів та нарахованих відсотків. ¶</p> <p>2. Банк віддає лише частину власного доходу, відповідно до встановленої ставки за депозитним договором. ¶</p> <p>3. Існує ймовірність неповернення коштів в разі визнання банку банкрутом. ¶</p> <p>4. На банківські вклади не розповсюджуються податкові пільги. ¶</p> <p>5. Необхідна значна сума коштів для відкриття депозитного рахунку. ☹</p>
	<h3 style="text-align: center;">Страхові компанії^в</h3> <p>1. Використовують пенсійні схеми з установленими пенсійними виплатами, тобто гарантують розміри виплат. ¶</p> <p>2. Застосовують більш ризикові схеми (досить складно гарантувати пенсійні виплати на фінансових ринках, що розвиваються). ¶</p> <p>3. Значні коливання ринку або невдале управління активами може призвести до недоодержання страховою компанією очікуваного інвестиційного доходу та банкрутства компанії. ¶</p> <p>4. Право власності громадян на кошти є відстроченим та настає за виконання певних умов. ☹</p>

Принципи здійснення недержавного пенсійного забезпечення:

- законодавчого визначення умов недержавного пенсійного забезпечення;
- заінтересованості фізичних осіб у недержавному пенсійному забезпеченні;
- добровільності створення пенсійних фондів юридичними та фізичними особами, об'єднаннями фізичних осіб та об'єднаннями юридичних осіб;
- добровільної участі фізичних осіб у системі недержавного пенсійного забезпечення та вибору виду пенсійної виплати, крім випадків, передбачених цим Законом;
- добровільності прийняття роботодавцем рішення про здійснення пенсійних внесків на користь своїх працівників до системи недержавного пенсійного забезпечення;

- **економічної заінтересованості роботодавця** у здійсненні пенсійних внесків на користь своїх працівників до системи недержавного пенсійного забезпечення;
- **неможливості необґрунтованої відмови роботодавця** від здійснення пенсійних внесків до системи недержавного пенсійного забезпечення на користь своїх працівників, якщо роботодавець розпочав здійснення таких пенсійних внесків;
- **рівноправності всіх учасників** пенсійного фонду, які беруть участь в одній пенсійній схемі;
- **розмежування та відокремлення активів** пенсійного фонду від активів інших суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення та накопичувального пенсійного страхування з метою захисту майнових прав учасників пенсійного фонду та унеможливлення

- **визначення розміру пенсійної виплати** залежно від суми пенсійних коштів, облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку учасника фонду або застрахованої особи;
- **гарантування** фізичним особам реалізації прав, наданих їм Законом;
- **цільового та ефективного** використання пенсійних коштів;
- **державного регулювання розміру тарифів на послуги**, що надаються у системі недержавного пенсійного забезпечення;
- **відповідальності суб'єктів системи недержавного пенсійного забезпечення** за порушення норм, передбачених Законом та іншими нормативно-правовими актами;
- **державного регулювання діяльності з недержавного пенсійного забезпечення та нагляду за його здійсненням.**

Недержавні пенсійні фонди створюються на підставі рішення засновників та *не мають на меті одержання прибутку* для його подальшого розподілу між засновниками.

Недержавне пенсійне забезпечення є для пенсійних фондів *виключним* видом діяльності. Проведення пенсійними фондами іншої діяльності **забороняється**.

Активи пенсійного фонду (пенсійні активи) формуються за рахунок **внесків** до пенсійного фонду (пенсійних внесків) та **прибутку (збитку)** від інвестування пенсійних внесків.

За *видами* пенсійні фонди можуть утворюватися як:

- **відкриті** пенсійні фонди,
- **корпоративні** пенсійні фонди та
- **професійні** пенсійні фонди.

Відкритий пенсійний фонд - недержавний пенсійний фонд, учасниками якого можуть бути будь-які фізичні особи незалежно від місця та характеру їх роботи.

Корпоративний пенсійний фонд - недержавний пенсійний фонд, засновником якого є юридична особа-роботодавець або декілька юридичних осіб-роботодавців та до якого можуть приєднуватися роботодавці-платники. Учасниками цього фонду можуть бути виключно фізичні особи, які перебувають (перебували) у трудових відносинах з роботодавцями-засновниками та роботодавцями - платниками цього фонду.

Професійний пенсійний фонд - недержавний пенсійний фонд, засновником (засновниками) якого можуть бути об'єднання юридичних осіб-роботодавців, об'єднання фізичних осіб, включаючи професійні спілки (об'єднання професійних спілок), або фізичні особи, пов'язані за родом їх професійної діяльності (занять). Учасниками такого фонду можуть бути виключно фізичні особи, пов'язані за родом їх професійної діяльності (занять), визначеної у статуті фонду.

Учасник недержавного пенсійного фонду (далі – учасник фонду) - *фізична особа, на користь якої сплачуються* пенсійні внески до недержавного пенсійного фонду.

Фізична особа може бути учасником **кількох** пенсійних фондів *за власним вибором*.

Вкладник недержавного пенсійного фонду (далі - вкладник фонду) - особа, яка *сплачує* пенсійні внески на користь учасника шляхом перерахування грошових коштів до недержавного пенсійного фонду відповідно до умов пенсійного контракту.

Вкладником фонду може бути сам учасник фонду, подружжя, діти, батьки, роботодавець учасника фонду або професійне об'єднання, членом якого є учасник фонду.

Пенсійна виплата - грошова виплата учасникові недержавного пенсійного забезпечення або його спадкоємцям, що здійснюється за рахунок накопичених у недержавному пенсійному фонді та облікованих на індивідуальному пенсійному рахунку грошових коштів у випадках, передбачених Законом.

Характеристика різних видів пенсійних фондів

НПФ [Ⓜ]	Засновники [Ⓜ]	Учасники [Ⓜ]
Відкритий [Ⓜ]	<p>Одна чи кілька юридичних осіб, які можуть бути засновником одного чи кількох відкритих НПФ. ¶</p> <p>Не може бути засновником відкритих НПФ юридична особа, діяльність якої фінансується за рахунок Державного бюджету України або місцевих бюджетів. Ⓜ</p>	<p>Фізичні особи (громадяни України, іноземці та особи без громадянства) незалежно від характеру і місця роботи. Ⓜ</p>
Корпоративний [Ⓜ]	<p>Юридична особа - працедавець або кілька юридичних осіб - працедавців, до яких можуть приєднуватися інші працедавці-платники. ¶</p> <p>При цьому юридична особа може бути одночасно засновником не більше як одного корпоративного НПФ. Ⓜ</p>	<p>Виключно фізичні особи, які перебувають чи перебували у трудових відносинах із працедавцями - засновниками і працедавцями - платниками цього фонду. Ⓜ</p>
Професійний [Ⓜ]	<p>Об'єднання юридичних осіб - працедавців, які можуть бути одночасно засновником не більше одного корпоративного НПФ. ¶</p> <p>Об'єднання фізичних осіб, включаючи професійні союзи (об'єднання профспілок). ¶</p> <p>Фізичні особи, пов'язані родом їхньої професійної діяльності (занять). Ⓜ</p>	<p>Виключно фізичні особи, пов'язані родом їхньої професійної діяльності (занять), визначеної у статутному фонді НПФ. Ⓜ</p>

Накопичені пенсійні кошти в сумі розміру пенсійних внесків, що сплачені на користь учасника фонду, та розподіленого на його користь прибутку (збитку) пенсійного фонду, *є власністю такого учасника*, якою він розпоряджається згідно з Законом.

Інформація про суму накопичених пенсійних коштів, належних кожному учаснику фонду, відображається на *індивідуальному пенсійному рахунку* учасника фонду, який ведеться в системі персоніфікованого обліку.

Умови та порядок недержавного пенсійного забезпечення учасників фонду установлюються у вигляді пенсійних схем, які є невід'ємним додатком до статуту недержавного пенсійного фонду.

Пенсійний контракт - договір між пенсійним фондом та його вкладником, згідно з яким здійснюється недержавне пенсійне забезпечення учасника (учасників) фонду за визначеною пенсійною схемою.

Пенсійна схема - документ, який визначає умови та порядок недержавного пенсійного забезпечення учасників фонду.

Пенсійний фонд діє на підставі статуту, який повинен відповідати вимогам цього Закону. Статут пенсійного фонду затверджується засновниками фонду. Зміни до статуту пенсійного фонду вносяться радою цього пенсійного фонду за погодженням з його засновниками.

При створенні корпоративного або професійного пенсійного фонду статут затверджується засновниками і погоджується з представниками трудових колективів відповідних юридичних осіб-роботодавців у частині пенсійної схеми.

Статут пенсійного фонду та зміни до нього реєструються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України у встановленому нею порядку.

Зміни до статуту пенсійного фонду подаються на реєстрацію радою фонду за тими ж правилами, що встановлені для реєстрації пенсійного фонду, протягом семи робочих днів після затвердження таких змін.

Державна реєстрація пенсійного фонду та видача йому відповідного свідоцтва проводяться Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України.

Пенсійний фонд набуває статусу юридичної особи та права на провадження діяльності з недержавного пенсійного забезпечення з моменту його реєстрації в Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України та отримання відповідного свідоцтва.

Для здійснення контролю за поточною діяльністю пенсійного фонду і вирішення основних питань його роботи утворюється **рада фонду**.

Рада фонду утворюється у кількості *не менше п'яти осіб*. З числа членів ради фонду обираються голова та секретар ради фонду *простою більшістю голосів*.

Члени ради будь-якого фонду обираються на **три роки** з правом переобрання на наступний строк з числа осіб, які:

- 1) є дієздатними; 2) відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України та статутом пенсійного фонду; 3) не були засуджені за умисні злочини; 4) не були протягом останніх семи років керівниками юридичних осіб, визнаних банкрутами або підданих процедурі примусової ліквідації у період перебування цієї особи на керівній посаді; 5) не є пов'язаними особами інших членів ради фонду.

Рішенням зборів засновників може бути встановлена **винагорода** членам ради фонду. Виплата винагороди здійснюється *за рахунок засновників та роботодавців - платників* пенсійного фонду.

Обов'язкові умови початку діяльності недержавних пенсійних фондів

Засновники пенсійного фонду зобов'язані протягом **3-х місяців** з дня реєстрації пенсійного фонду сформувавши склад **ради фонду**.

Рада фонду повинна укласти договори:

- про **адміністрування** пенсійного фонду - з адміністратором, який має ліцензію на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів;
- про **управління активами** пенсійного фонду - з компанією з управління активами або з іншою особою, яка отримала ліцензію Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку на провадження діяльності з управління активами;
- про обслуговування пенсійного фонду **зберігачем** - із зберігачем.

Організаційно-технічне та матеріальне забезпечення діяльності ради фонду та проведення зборів засновників здійснюється **адміністратором** фонду за рахунок коштів, сплачених йому відповідно до умов договору про адміністрування пенсійного фонду.

Рада фонду провадить свою діяльність у порядку, визначеному статутом пенсійного фонду, зокрема:

- звітує про діяльність пенсійного фонду перед зборами засновників фонду;
- реєструє в Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України зміни до пенсійних схем фонду, погоджені із засновниками;
- затверджує інвестиційну декларацію та зміни до неї;
- обирає голову та секретаря ради фонду з числа членів ради;

- укладає від імені пенсійного фонду договори з адміністратором, компанією з управління активами або іншою особою, яка має право здійснювати управління активами пенсійного фонду, зберігачем, аудитором пенсійного фонду;
- заслуховує звіти про діяльність адміністратора, осіб, які здійснюють управління активами пенсійного фонду, зберігача та приймає рішення щодо цих звітів;
- затверджує інформацію про фінансовий стан пенсійного фонду, яка підлягає оприлюдненню, та розглядає аудиторський висновок;
- здійснює контроль за цільовим використанням активів пенсійного фонду;
- розглядає спірні питання, що виникають між пенсійним фондом та його учасниками та (або) вкладниками;
- вирішує інші питання, віднесені статутом пенсійного фонду до компетенції ради цього фонду.

Голова ради фонду організовує роботу ради і підписує особисто від імені пенсійного фонду документи, або дає доручення на це уповноваженій особі з числа членів ради фонду.

Засідання ради фонду скликаються головою ради **не рідше одного разу на квартал.**

Голова ради фонду зобов'язаний скликати засідання ради фонду протягом **п'яти** робочих днів у разі:

1) виникнення питань, віднесених до компетенції ради фонду;

2) отримання радою фонду від органів державної влади, що здійснюють державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення, повідомлення про виявлення порушень у діяльності осіб, з якими укладено договори, або анулювання таким особам ліцензій на провадження відповідної діяльності;

3) отримання письмової вимоги не менше ніж третини членів ради фонду;

4) дострокового розірвання договорів з адміністратором, компанією з управління активами, зберігачем фонду;

5) отримання письмової вимоги від учасників фонду, які становлять не менш ніж **10%** загальної кількості учасників фонду, про проведення засідання ради фонду;

6) в інших випадках, передбачених статутом пенсійного фонду.

На засіданнях ради фонду мають право бути присутні представники осіб, на вимогу яких проводиться засідання ради. На засідання ради фонду, на яких розглядаються питання щодо результатів діяльності пенсійного фонду, обов'язково запрошуються представники адміністратора, компанії з управління активами, зберігача фонду.

Збори засновників пенсійного фонду проводяться не рідше **одного разу на рік**. Дата, час і місце проведення зборів оголошуються радою фонду шляхом письмового повідомлення усіх засновників фонду ***не пізніше ніж за 20 днів*** до проведення зборів.

Учасники фонду, які становлять не менш ніж **10%** загальної кількості учасників фонду, мають право вимагати скликання ***позачергових зборів*** засновників та обов'язкового прийняття рішення з питань, запропонованих ними до розгляду на зборах засновників.

Обов'язковим питанням порядку денного зборів засновників є *вибори нових членів ради* фонду замість тих, повноваження яких були припинені.

До компетенції зборів засновників належать:

- а) погодження змін до статуту пенсійного фонду, в тому числі що стосується пенсійних схем;
- б) затвердження підсумків роботи пенсійного фонду;
- в) винесення рішень про притягнення до майнової відповідальності членів ради пенсійного фонду;
- г) заслуховування звіту ради пенсійного фонду та винесення рішень про переобрання членів ради пенсійного фонду;
- д) вирішення інших питань, віднесених до компетенції зборів засновників статутом пенсійного фонду.

Документом, який визначає інвестиційну політику недержавного пенсійного фонду, основні напрями та обмеження інвестування активів недержавних пенсійних фондів, є **інвестиційна декларація**.

Інвестиційна декларація пенсійного фонду розробляється і затверджується **радою фонду**.

Інвестиційна декларація пенсійного фонду підлягає обов'язковій реєстрації в *Нацкомфінпослуг* протягом **60 календарних днів** після формування ради фонду. Примірник зареєстрованої інвестиційної декларації обов'язково подається радою фонду *НКЦПФР* протягом **п'яти робочих днів** після її реєстрації.

У разі відсутності у складі ради пенсійного фонду осіб, професійно підготовлених до роботи у сфері інвестиційної діяльності, рада зобов'язана залучити до розроблення інвестиційної декларації консультантів з інвестиційних питань. Оплата послуг таких консультантів здійснюється за рахунок засновників пенсійного фонду.

Інвестиційна декларація визначає інвестиційну політику фонду. В інвестиційній декларації відображаються основні напрями інвестування пенсійних активів та обмеження інвестиційної діяльності з пенсійними активами, встановлені в межах загальних вимог та обмежень інвестиційної діяльності.

Інвестиційна декларація є обов'язковою для застосування особами, що здійснюють управління активами пенсійного фонду, та зберігачем.

Рада фонду зобов'язана проводити щорічний аналіз ефективності інвестиційної діяльності та визначати доцільність внесення змін до інвестиційної декларації з урахуванням пропозицій, поданих особами, що здійснюють управління активами такого пенсійного фонду.

Ліквідація пенсійного фонду здійснюється на підставі рішення: 1) засновників пенсійного фонду; 2) правонаступників засновників фонду

Рішення про ліквідацію фонду погоджується з Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України. Погодження надається за умови виконання на день ліквідації пенсійного фонду усіх передбачених пенсійними контрактами зобов'язань щодо сплати пенсійних внесків до такого фонду та зобов'язань щодо адміністрування фонду.

Рішення про ліквідацію корпоративного пенсійного фонду набирає чинності за умови внесення змін до колективного договору, якщо створення такого фонду було передбачено цим документом.

У разі прийняття рішення про ліквідацію пенсійного фонду рада фонду до початку процедури ліквідації цього пенсійного фонду у встановлений Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України термін зобов'язана повідомити про це рішення вкладників та учасників фонду, адміністратора, осіб, що здійснюють управління активами, зберігача та Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України з обов'язковим повідомленням учасників фонду про дату початку і закінчення періоду ліквідації пенсійного фонду.

Пенсійний фонд вважається ліквідованим з дня скасування його реєстрації Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України та анулювання свідоцтва.

Схема функціонування недержавного пенсійного забезпечення через НПФ:

1. адміністратор від імені НПФ укладає з вкладниками пенсійні контракти;
2. вкладники сплачують пенсійні внески на користь учасників шляхом перерахування грошових коштів на розрахунковий рахунок НПФ, відкритий у банку-зберігачу;
3. компанія з управління активами дає банку-зберігачу розпорядження про інвестування накопичених пенсійних внесків; банк-зберігач надає компанії з управління активами інформацію про здійснені операції та отриманий інвестиційний дохід;
4. адміністратор надає компанії з управління активами інформацію про внески, що надійдуть до НПФ та пенсійні виплати, які будуть здійснені; компанія з управління активами подає адміністратору звітність з недержавного пенсійного забезпечення;
5. адміністратор інформує учасників фонду про стан їх індивідуальних пенсійних рахунків та укладає договори про виплату пенсій;
6. адміністратор дає розпорядження банку-зберігачу про здійснення виплат за рахунок пенсійних активів; банк-зберігач подає адміністратору звітність з недержавного пенсійного забезпечення;
7. банк-зберігач здійснює пенсійні виплати учасникам НПФ;
8. Рада фонду забезпечує управління НПФ та здійснює контроль за його діяльністю;
9. Рада фонду заслуховує звіти про діяльність адміністратора, компанії з управління активами, банку-зберігача та приймає рішення щодо цих звітів;
0. Рада фонду розглядає спірні питання, що виникають між пенсійним фондом та його учасниками та (або) вкладниками.

Рис. Організаційна структура Недержавного пенсійного фонду

Адміністратор недержавних пенсійних фондів

Адміністратором недержавного пенсійного фонду може бути: юридична особа, яка надає професійні послуги з адміністрування недержавних пенсійних фондів (професійний адміністратор); юридична особа - одноосібний засновник корпоративного пенсійного фонду, який прийняв рішення про самостійне здійснення адміністрування такого фонду; компанія з управління активами.

Юридична особа, яка має намір провадити діяльність з адміністрування пенсійних фондів, повинна отримати в Нацкомфінпослуг України ліцензію на провадження діяльності з адміністрування пенсійних фондів.

Надання послуг з адміністрування недержавних пенсійних фондів може поєднуватися лише з діяльністю з управління активами.

Одноосібний засновник корпоративного пенсійного фонду, який самостійно здійснює адміністрування такого фонду, не має права здійснювати управління активами пенсійних фондів, якщо він не є компанією з управління активами.

У разі створення корпоративного пенсійного фонду одноосібним засновником рішення про здійснення адміністрування самим засновником або про залучення професійного адміністратора приймається вищим органом управління або власником такого засновника.

У разі прийняття рішення про самостійне адміністрування корпоративного пенсійного фонду його засновником такий засновник повинен утворити відповідний **структурний підрозділ**.

Адміністратор надає послуги пенсійному фонду на підставі *договору про адміністрування* пенсійного фонду, який укладається зрадою пенсійного фонду у письмовій формі

Професійний адміністратор може утворюватися *фізичними та юридичними особами*, в тому числі особами, що є засновниками пенсійних фондів будь-якого виду, в формі **акціонерного товариства** або **товариства з обмеженою відповідальністю**.

Особа, що виявила бажання здійснювати діяльність з адміністрування пенсійних фондів, зобов'язана отримати ліцензію на провадження такої діяльності в **Нацкомфінпослуг України**.

Управління активами недержавних пенсійних фондів може здійснюватися такими особами:

- **компанією з управління активами;**
- **банком** щодо активів створеного ним **корпоративного пенсійного фонду** у разі, якщо він не виконує функції зберігача цього фонду;
- **Національним банком України** щодо активів створеного ним корпоративного пенсійного фонду;
- **професійним адміністратором**, який отримав ліцензію на провадження діяльності з управління активами.

Управління активами пенсійного фонду здійснюється на підставі **ліцензії** на провадження професійної діяльності на ринку цінних паперів - **діяльності з управління активами**, яка видається **НКЦПФР** в установленому нею порядку.

Управління активами пенсійного фонду здійснюється відповідно до умов **договору про управління активами** пенсійного фонду, який укладається з радою пенсійного фонду. Договір про управління активами укладається в **письмовій** формі.

Розмір статутного капіталу компанії з управління активами, сплачений грошовими коштами, повинен становити суму не менше ніж **7000000 гривень** на день подання документів до Комісії для отримання ліцензії.

Частка держави в статутному капіталі компанії з управління активами не повинна перевищувати **10** відсотків.

Компанія з управління активами отримує ліцензію за поданням саморегулювальної організації професійних учасників фондового ринку, яка об'єднує компанії з управління активами, що здійснюють діяльність з управління активами інституційних інвесторів.

Компанія з управління активами повинна мати при отриманні ліцензії на провадження професійної діяльності з управління активами інституційних інвесторів **не менше трьох** сертифікованих фахівців (у тому числі керівник), які здійснюють діяльність з управління активами, а для провадження діяльності з управління активами інституційних інвесторів відокремленими підрозділами - **не менше двох** сертифікованих фахівців у кожному відокремленому підрозділі (у тому числі керівник відокремленого підрозділу).

Професійний адміністратор недержавного пенсійного фонду

Статут (зміни до нього), поданий професійним адміністратором НПФ для отримання ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з управління активами інституційних інвесторів, повинен відповідати вимогам Законів України .

Розмір **статутного капіталу** професійного адміністратора недержавного пенсійного фонду, сплачений грошовими коштами, повинен становити суму не менш як **7000000 гривень** на день подання документів до НКЦПФР для отримання ліцензії.

Професійний адміністратор недержавного пенсійного фонду при отриманні ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з управління активами інституційних інвесторів повинен мати **не менше трьох сертифікованих фахівців** (у тому числі керівник), а для провадження діяльності з управління активами інституційних інвесторів відокремленими підрозділами - **не менше двох сертифікованих фахівців** у кожному відокремленому підрозділі (у тому числі керівник відокремленого підрозділу).

Професійний адміністратор недержавного пенсійного фонду, який отримав ліцензію на провадження професійної діяльності з адміністрування недержавних пенсійних фондів та ліцензію на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами), зобов'язаний підтримувати **розмір власного капіталу на рівні *не меншому ніж розмір його зареєстрованого статутного капіталу.***

Професійний адміністратор недержавного пенсійного фонду, який отримав ліцензію на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами), має право здійснювати управління **тільки активами того НПФ, адміністратором якого він є.**

Умови отримання банком ліцензії на провадження діяльності з управління активами

Статутом банку повинно бути передбачено здійснення діяльності з управління активами створеного ним корпоративного пенсійного фонду.

Банк повинен мати при отриманні ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку - діяльності з управління активами інституційних інвесторів (діяльності з управління активами) **не менше трьох** сертифікованих фахівців (у тому числі керівник структурного підрозділу, на який покладено функцію з управління активами) та **не менше двох** сертифікованих осіб у кожному відокремленому підрозділі (у тому числі й керівник відокремленого підрозділу).

Рада пенсійного фонду має право укласти договір про управління активами пенсійного фонду з особою, яка отримала ліцензію на провадження діяльності з управління активами.

Істотними умовами договору про управління активами пенсійного фонду є:

- повна назва та місцезнаходження (юридична адреса) органів управління договірних сторін;
- вид пенсійного фонду (відкритий, корпоративний чи професійний);
- предмет договору;
- права і обов'язки сторін;
- обсяги пенсійних активів та умови їх розподілу між особами, що надають послуги з управління активами пенсійного фонду (в разі укладення договору про управління активами пенсійного фонду більше ніж з однією такою особою);
- застереження щодо конфіденційності;
- порядок подання звітності та інформації;
- відповідальність сторін за невиконання або неналежне виконання умов договору та порушення конфіденційності;
- строк дії договору;
- розмір винагороди за надання послуг з управління активами;
- порядок зміни умов договору;
- умови дострокового розірвання договору.

- Державний нагляд та контроль у системі накопичувального пенсійного забезпечення - *за діяльністю недержавних пенсійних фондів, адміністраторів пенсійних фондів, страхових організацій та банківських установ* - здійснює національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, у межах повноважень і в порядку, визначених Законом «Про недержавне пенсійне забезпечення», [Законом України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг»](#) та іншими актами законодавства України.

- Державний нагляд та контроль за діяльністю осіб, що здійснюють управління активами пенсійних фондів, та зберігачів здійснюється НКЦПФР в межах повноважень та в порядку, передбачених законодавством. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку зобов'язана письмово повідомляти національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, про санкції до таких осіб та підстави їх застосування протягом 10 робочих днів з моменту накладення таких санкцій.

- Контроль за дотриманням законодавства *про захист економічної конкуренції* у системі накопичувального пенсійного забезпечення здійснює **Антимонопольний комітет України** в межах повноважень, передбачених законом.

Антимонопольний комітет України письмово повідомляє національну комісію, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, про прийняті ним рішення щодо порушення законодавства про захист економічної конкуренції учасниками недержавного пенсійного забезпечення. Органи, що здійснюють нагляд та контроль за діяльністю у системі накопичувального пенсійного забезпечення, повідомляють Антимонопольний комітет України про ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції учасниками недержавного пенсійного забезпечення.

Органи, які здійснюють державний нагляд та контроль за діяльністю у системі накопичувального пенсійного забезпечення, *зобов'язані*:

- надавати один одному інформацію, яка є необхідною для здійснення ними регулювання у системі накопичувального пенсійного забезпечення, та необхідні консультації;
- оприлюднювати перелік юридичних осіб, які провадять діяльність у системі накопичувального пенсійного забезпечення;
- здійснювати інші дії з координації своєї діяльності, передбачені законодавством з регулювання ринків фінансових послуг, у тому числі спільні перевірки відповідних осіб, що надають послуги у системі накопичувального пенсійного забезпечення.

Винагорода за надання послуг з управління активами пенсійних фондів

Розмір винагороди особі, що провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, є істотною умовою договору про управління активами пенсійного фонду, який укладається між радою пенсійного фонду і такою особою.

Сума винагороди за надання послуг з управління активами пенсійного фонду визначається **як відсоток чистої вартості активів** пенсійного фонду, що перебувають в управлінні цієї особи. **Винагорода виплачується у грошовій формі.**

Рада фонду може замінювати особу, що провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, з обов'язковим повідомленням про це національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, та НКЦПФР із зазначенням причин такої заміни протягом **одного робочого дня** з дати прийняття цього рішення.

Заміна такої особи може провадитися:

- ✓ після закінчення строку відповідного договору про управління активами;
- ✓ у разі дострокового розірвання такого договору за ініціативою ради пенсійного фонду;
- ✓ у разі дострокового розірвання такого договору за ініціативою особи, яка здійснює управління активами пенсійного фонду.

Дострокове розірвання договору про управління активами за ініціативою ради фонду провадиться *у разі*:

1) анулювання Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку ліцензії на провадження діяльності з управління активами, наданої особі, яка провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду;

2) припинення особи, яка провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду;

3) укладення особою, яка провадить діяльність з управління активами пенсійного фонду, угод, які порушують або наслідком яких є порушення норм законодавства з недержавного пенсійного забезпечення, умов договору про управління активами пенсійного фонду або умов інвестиційних декларацій пенсійних фондів;

4) визнання незадовільними результатів діяльності такої особи щодо управління активами пенсійного фонду радою фонду;

5) зменшення протягом року більш як на 20 відсотків середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів фонду та/або більш як на 10 відсотків середньозваженого показника зміни чистої вартості одиниці пенсійних активів накопичувальної системи пенсійного страхування; за пенсійними активами, які перебували в управлінні особи (осіб), що провадить (провадять) діяльність з управління активами пенсійного фонду, якщо таке зменшення не обумовлено об'єктивними змінами на фінансовому ринку.

До складу **активів** пенсійного фонду відповідно до Закону «Про недержавне пенсійне забезпечення» належать:

- активи в грошових коштах;
- активи в цінних паперах;
- інші активи згідно із законодавством.

Використання пенсійних активів

Пенсійні активи, що накопичуються у пенсійному фонді, можуть бути використані виключно для цілей інвестиційної діяльності фонду, виконання зобов'язань фонду перед його учасниками та оплати витрат, пов'язаних із здійсненням недержавного пенсійного забезпечення, а саме:

- 1) інвестування відповідно до вимог Закону «Про недержавне пенсійне забезпечення» з метою отримання доходу на користь учасників фонду;
- 2) виконання договорів виплати пенсії
- 3) оплати договорів страхування довічної пенсії та договорів страхування ризику настання інвалідності або смерті учасника фонду, укладених із страховою організацією;
- 4) оплати послуг з адміністрування пенсійного фонду
- 5) виплати винагороди за надання послуг з управління активами пенсійного фонду;
- 6) оплати послуг зберігача;
- 7) оплати послуг з проведення планових аудиторських перевірок пенсійного фонду;
- 8) оплати послуг третіх осіб, надання яких передбачено Законом або нормативно-правовими актами Нацкомфінпослуг, включаючи оплату послуг торговців цінними паперами (посередників), витрат на ведення обліку та перереєстрацію прав власності на активи пенсійного фонду;
- 9) оплати інших послуг, надання яких передбачено Законом «Про недержавне

Загальні обмеження інвестиційної діяльності з пенсійними активами пенсійного фонду

1. Особа, що здійснює управління активами пенсійного фонду, під час провадження нею такої діяльності не має права:

1) формувати пенсійні активи за рахунок позикових (кредитних) коштів;

2) надавати майнові гарантії, забезпечені пенсійними активами, або будь-які кредити (позики) за рахунок пенсійних активів;

3) укладати угоди купівлі-продажу або міни пенсійних активів з обов'язковою умовою зворотного викупу;

4) розміщувати на банківських депозитних рахунках у грошових коштах та в ощадних сертифікатах банків більш як 50 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

5) придбавати або додатково інвестувати в цінні папери одного емітента більш як 5 відсотків загальної вартості пенсійних активів (крім цінних паперів, погашення та отримання доходу за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України, та у випадках, визначених Законом «Про недержавне пенсійне забезпечення»);

6) придбавати або додатково інвестувати в цінні папери, доходи за якими гарантовано Кабінетом Міністрів України, більш як 50 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

7) придбавати або додатково інвестувати в цінні папери, доходи за якими гарантовано Радою міністрів Автономної Республіки Крим, та облігації місцевих позик більш як 20 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

8) придбавати або додатково інвестувати в облігації підприємств, емітентами яких є резиденти України, більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

9) придбавати або додатково інвестувати в акції українських емітентів більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

10) придбавати або додатково інвестувати в цінні папери іноземних емітентів більш як 20 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

11) придбавати або додатково інвестувати в іпотечні облігації більш як 40 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

12) придбавати або додатково інвестувати в об'єкти нерухомості більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

13) придбавати або додатково інвестувати в банківські метали, у тому числі шляхом відкриття поточних та депозитних рахунків в установах банків у банківських металах, більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

14) придбавати або додатково інвестувати в інші активи, що можуть бути оцінені за ринковою вартістю та не заборонені законодавством України, але не зазначені у цій статті, включаючи акції, набуті внаслідок перетворення юридичної особи, корпоративні права якої перебували в активах пенсійного фонду, в акціонерне товариство, більш як 5 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

15) емітувати будь-які боргові цінні папери та похідні цінні папери;

16) придбавати цінні папери, емітентами яких є особи, визначені в [пункті 1 частини третьої статті 47](#) Закону «Про недержавне пенсійне забезпечення»;

20) розміщувати у зобов'язаннях однієї юридичної особи більш як 10 відсотків загальної вартості пенсійних активів;

21) тримати більш як 10 відсотків цінних паперів (корпоративних прав) одного емітента.

Особа, яка провадить діяльність з управління пенсійними активами, *зобов'язана*:

1) здійснювати операції щодо управління активами відповідно до інвестиційної декларації пенсійного фонду та укладеного договору про управління активами;

1-¹) дотримуватися внутрішніх правил та процедур оцінки і управління ризиками, пов'язаними з інвестуванням пенсійних активів, що відповідають вимогам, встановленим Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку за погодженням з національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг;

2) подавати щороку раді фонду пропозиції щодо внесення змін до інвестиційної декларації фонду;

3) надавати звітність, передбачену Законом «Про недержавне пенсійне забезпечення».

Особи, що здійснюють управління активами пенсійних фондів, під час провадження такої діяльності ***не мають права:***

- використовувати пенсійні активи пенсійного фонду для забезпечення виконання будь-яких зобов'язань, виникнення яких не пов'язане з функціонуванням цього пенсійного фонду, в тому числі власних;
- здійснювати за рахунок активів пенсійних фондів операції з придбання, набуття внаслідок міни активів, у тому числі цінних паперів, які не можуть бути віднесені до пенсійних активів відповідно до цього Закону;
- від імені пенсійного фонду надавати позику або брати позику чи кредит, які підлягають поверненню за рахунок пенсійних активів фонду;

- укладати від імені пенсійного фонду угоди купівлі-продажу, міни, дарування та інші угоди щодо відчуження пенсійних активів з його пов'язаними особами, а також з іншими пенсійними або інвестиційними фондами, які знаходяться у неї в управлінні;
- інвестувати пенсійні активи з порушенням обмежень, встановлених цим Законом;
- безоплатно відчужувати пенсійні активи.

Особа, що здійснює управління активами пенсійних фондів, не може здійснювати за власні кошти операції з такими ж самими цінними паперами, які купуються, продаються або обмінюються нею від імені пенсійних фондів, з якими вона уклала договори. Така особа зобов'язана сформувати резервний фонд у розмірі та порядку, встановлених НКЦПФР за погодженням з Ц

Особливості відшкодування особою, що управляє активами НПФ заподіяних збитків

Особа, що здійснює управління активами пенсійних фондів, несе відповідальність перед пенсійним фондом за виконання своїх зобов'язань і збитки, завдані фонду внаслідок порушення цією особою законодавства, положень інвестиційної декларації пенсійного фонду або договору про управління активами пенсійного фонду, всім майном, що належить їй на праві власності.

Збитки, завдані пенсійному фонду, відшкодовуються за рахунок резервного фонду особи, що здійснює управління активами такого пенсійного фонду, а у разі недостатності резервного фонду - за рахунок іншого майна цієї особи. Порядок формування резервного фонду встановлюється НКЦПФР за погодженням з Нацкомфінпослуг.

Особи, що здійснюють управління активами пенсійних фондів, подають звітність про управління активами:

Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку - щодо всіх пенсійних фондів, управління активами яких здійснювалося цією особою протягом звітного періоду;

радам пенсійних фондів, з якими укладено договори про управління активами відповідних пенсійних фондів, та адміністраторам таких пенсійних фондів - щодо управління активами цих пенсійних фондів.

Так, особа подає інформацію про управління активами недержавного пенсійного фонду (відкритого, корпоративного, професійного) до Комісії в строки:

Щомісячну - до 13 години другого робочого дня місяця, наступного за звітним. Інформація за останній місяць кварталу подається у складі квартальної;

Щоквартальну - не пізніше останнього числа місяця, що настає за звітним кварталом. Інформація за IV квартал подається у складі річної інформації;

Щорічну - до 1 квітня року, наступного за звітним.

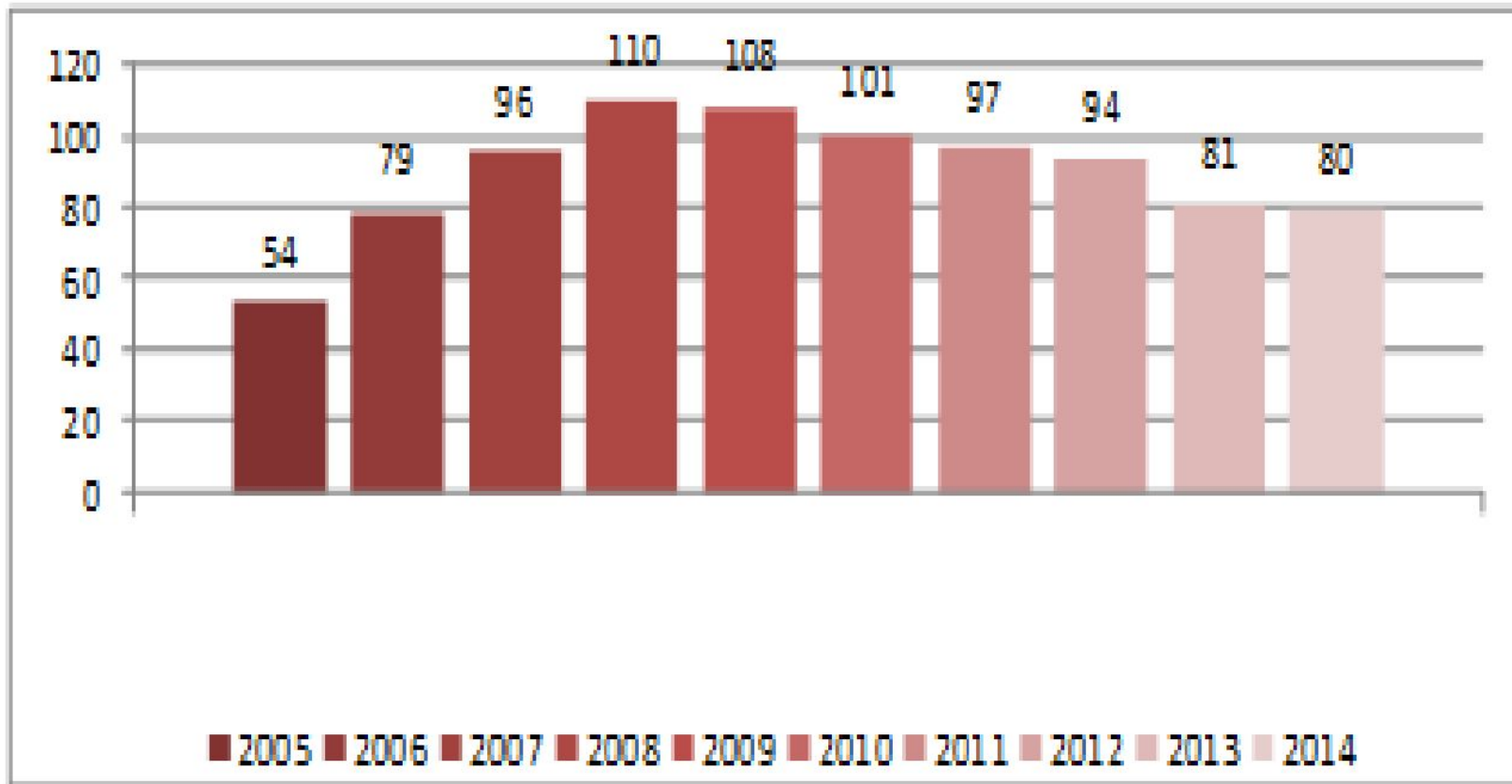
! Інформація складається та подається *щодо кожного НПФ окремо.*

Пенсійні фонди, особи, що провадять діяльність з управління активами пенсійних фондів, адміністратори, зберігачі, які надають послуги пенсійним фондам, а також страхові організації та банківські установи, що надають послуги з недержавного пенсійного забезпечення, інформують громадськість про свою діяльність з недержавного пенсійного забезпечення.

Інформація, що оприлюднюється недержавним пенсійним фондом, обов'язково повинна містити дані про **зміни чистої вартості активів** пенсійного фонду та **чистої вартості одиниці пенсійних внесків** цього фонду.

Купівля-продаж акцій, облігацій українських емітентів особами, що здійснюють управління активами пенсійного фонду, провадиться виключно **на фондовій біржі**

Динаміка зміни кількості НПФ України в Державному реєстрі фінансових установ в 2005-2014 р.р.

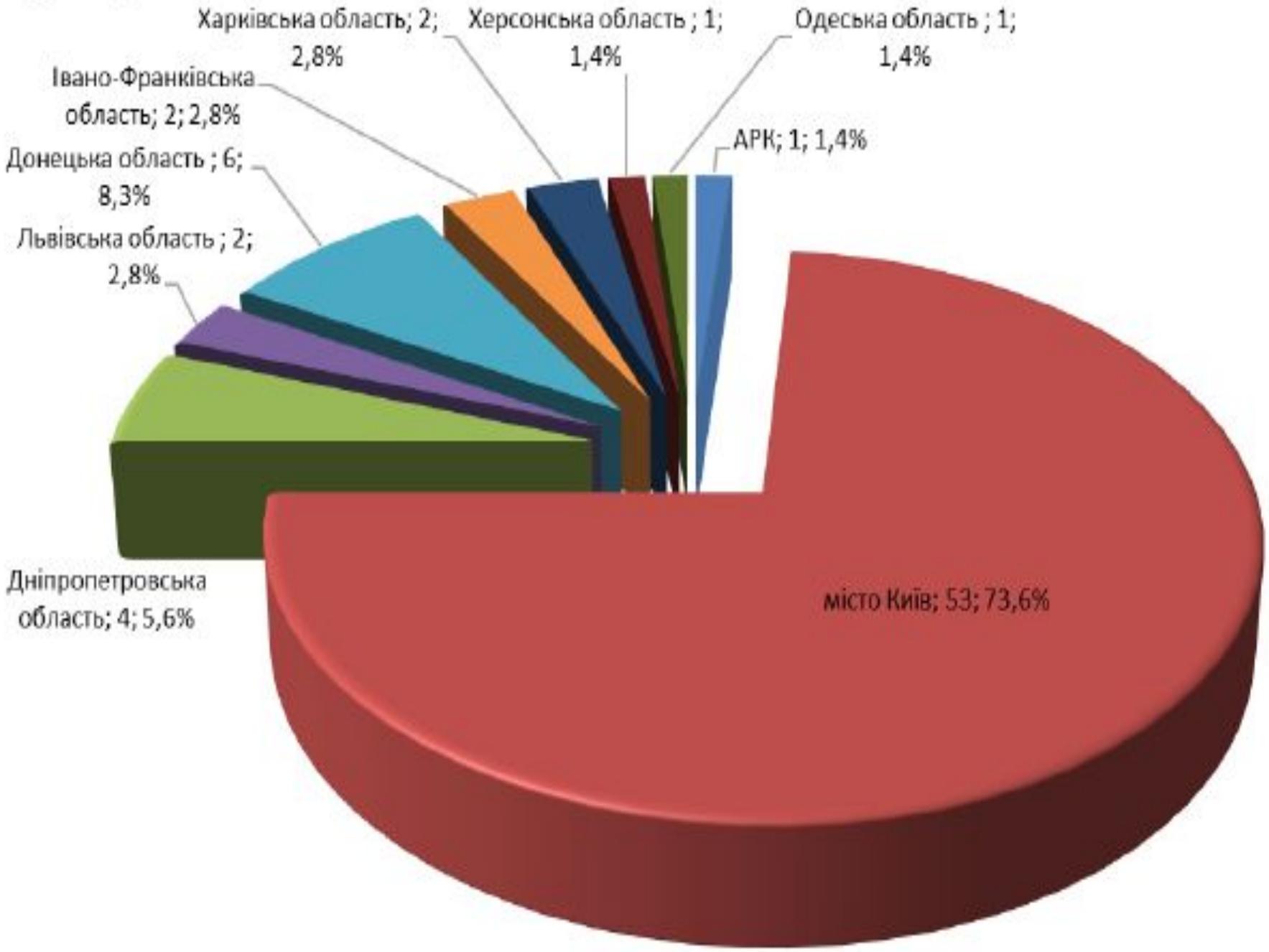

Станом на 30.09.2015 в Державному реєстрі фінансових установ містилася інформація про 72 недержавних пенсійних фондів (далі – НПФ) та 23 адміністраторів НПФ (*довідково: станом на 30.09.2014 у Державному реєстрі налічувалось 76 НПФ та 25 адміністратори*).

Згідно з даними Державного реєстру фінансових установ недержавні пенсійні фонди зареєстровано у 9 регіонах України (рис.1). Найбільша кількість НПФ зосереджена у м. Києві – 53, або 73,6% від загальної кількості зареєстрованих НПФ.

Динаміка основних показників діяльності недержавних пенсійних фондів

Показники	Станом на 30.09.2013	Станом на 30.09.2014	Станом на 30.09.2015	Темпи приросту, %	
				станом на 30.09.2014/ станом на 30.09.2013	станом на 30.09.2015/ станом на 30.09.2014
Кількість укладених пенсійних контрактів, тис. шт.	60,3	53,9	58,1	-10,6%	7,8%
Загальна кількість учасників НПФ, тис. осіб	587,7	832,5	834,2	41,6%	0,2%
Загальна вартість активів НПФ, млн. грн.	1 928,0	2 478,5	2 107,3	28,6%	-15,0%
Пенсійні внески, всього, млн. грн.	1 455,6	1 738,4	1 865,9	19,4%	7,3%
у тому числі:					
- від фізичних осіб	64,0	69,0	77,3	7,8%	12,0%
- від фізичних осіб-підприємців	0,2	0,2	0,2	0,0%	0,0%
- від юридичних осіб	1 391,1	1 668,8	1 788,1	20,0%	7,1%
Пенсійні виплати, млн. грн.	264,5	349,8	528,9	32,2%	51,2%
Кількість учасників, що отримали/отримують пенсійні виплати, тис. осіб	65,7	71,1	80,8	8,2%	13,6%
Сума інвестиційного доходу, млн. грн.	856,9	1 242,8	984,7	45,0%	-20,8%
Прибуток від інвестування активів недержавного пенсійного фонду, млн. грн.	740,8	1 090,4	780,0	47,2%	-28,5%
Сума витрат, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів, млн. грн.	116,1	152,4	204,7	31,3%	34,3%

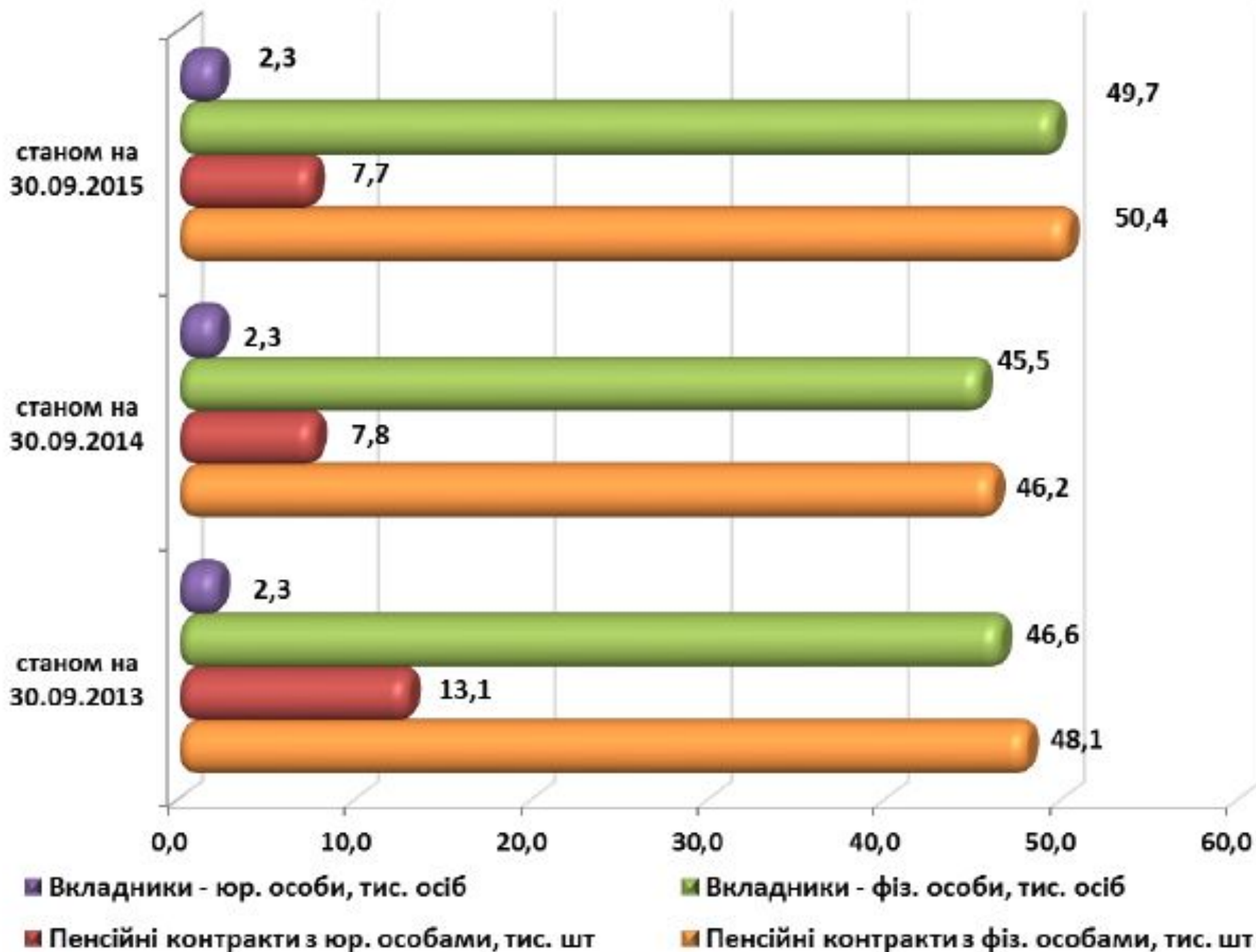
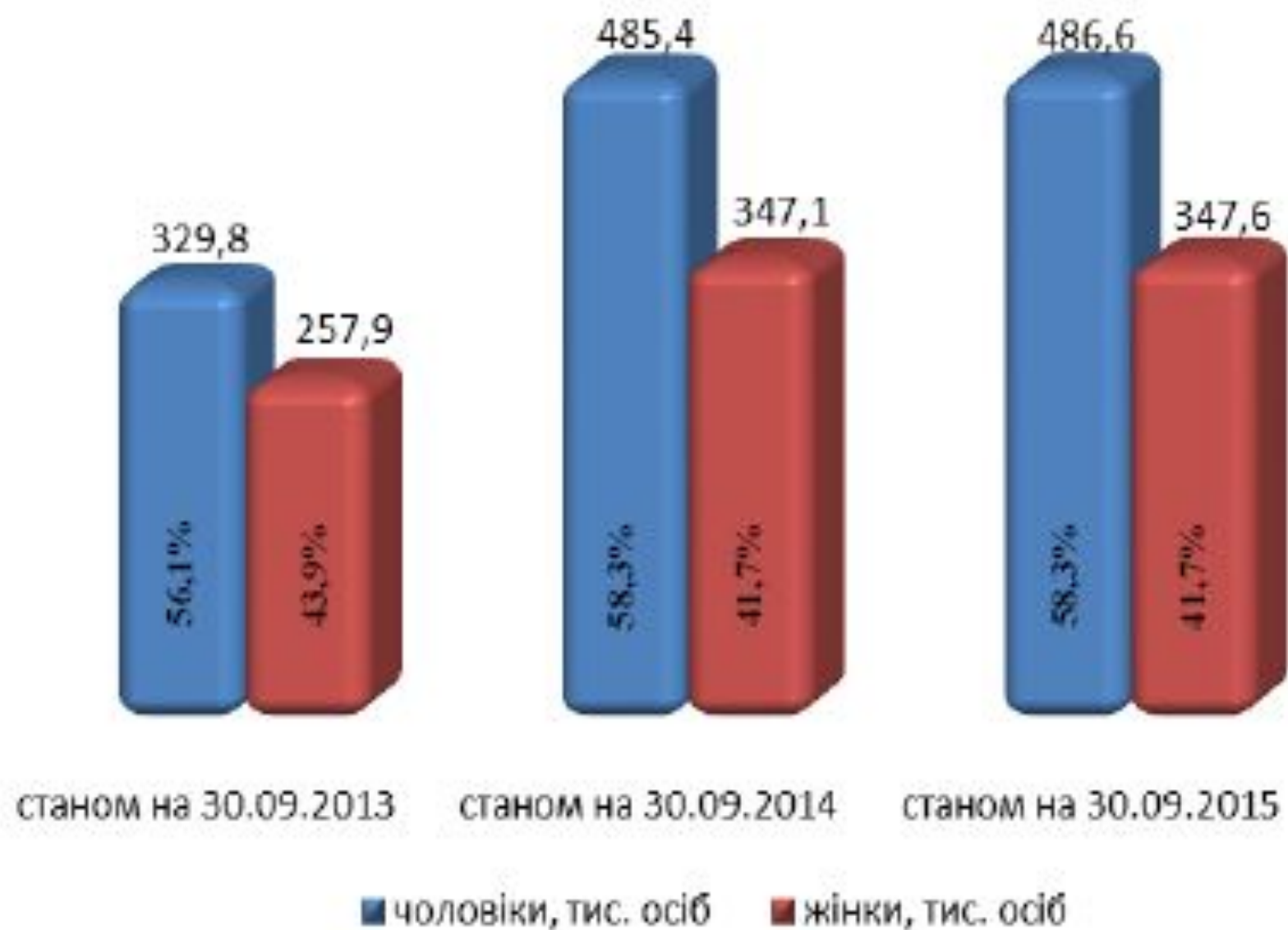

Рис. Динаміка кількості учасників недержавних пенсійних фондів

Рис. Розподіл учасників НПФ за статевою ознакою

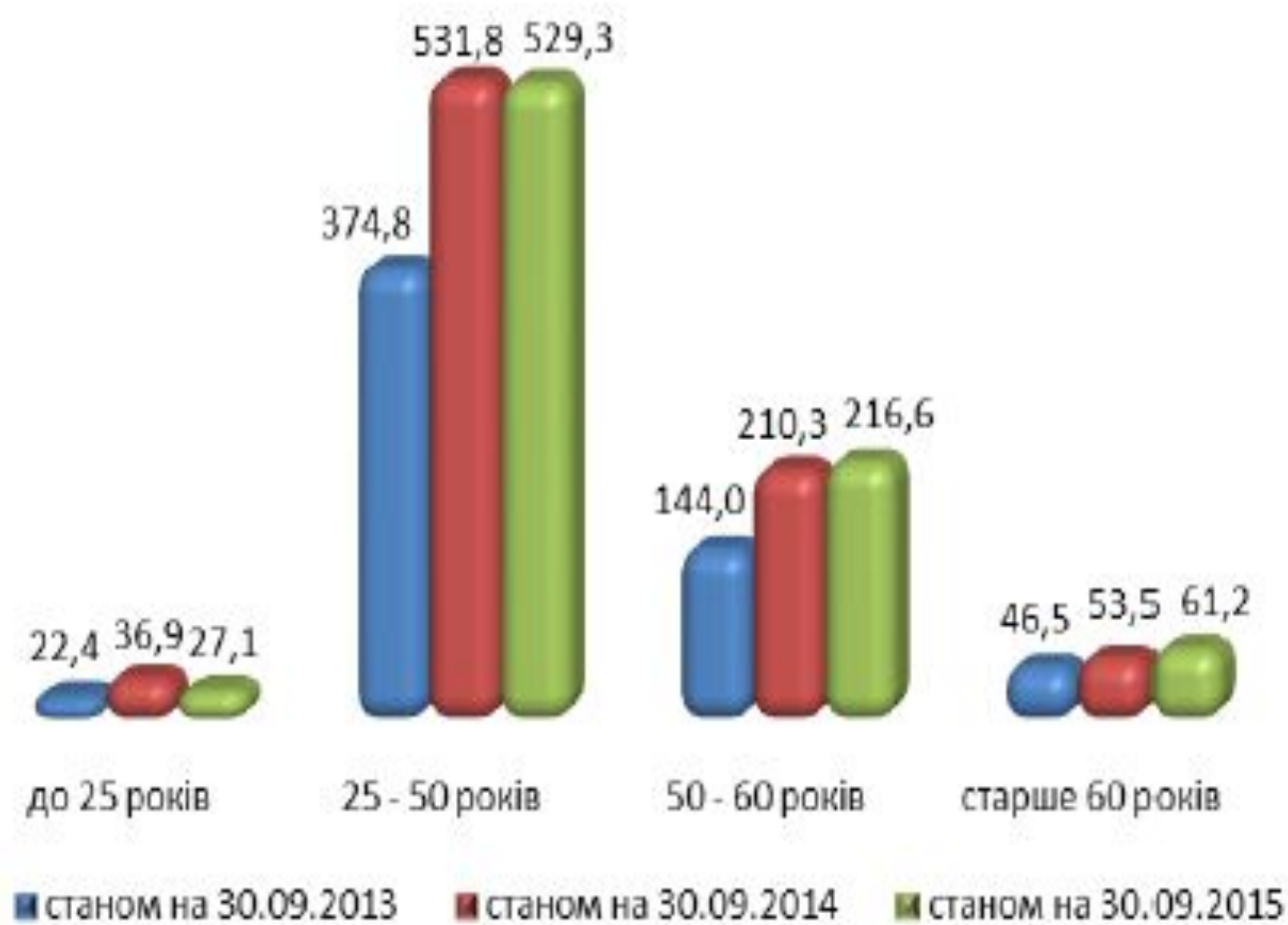
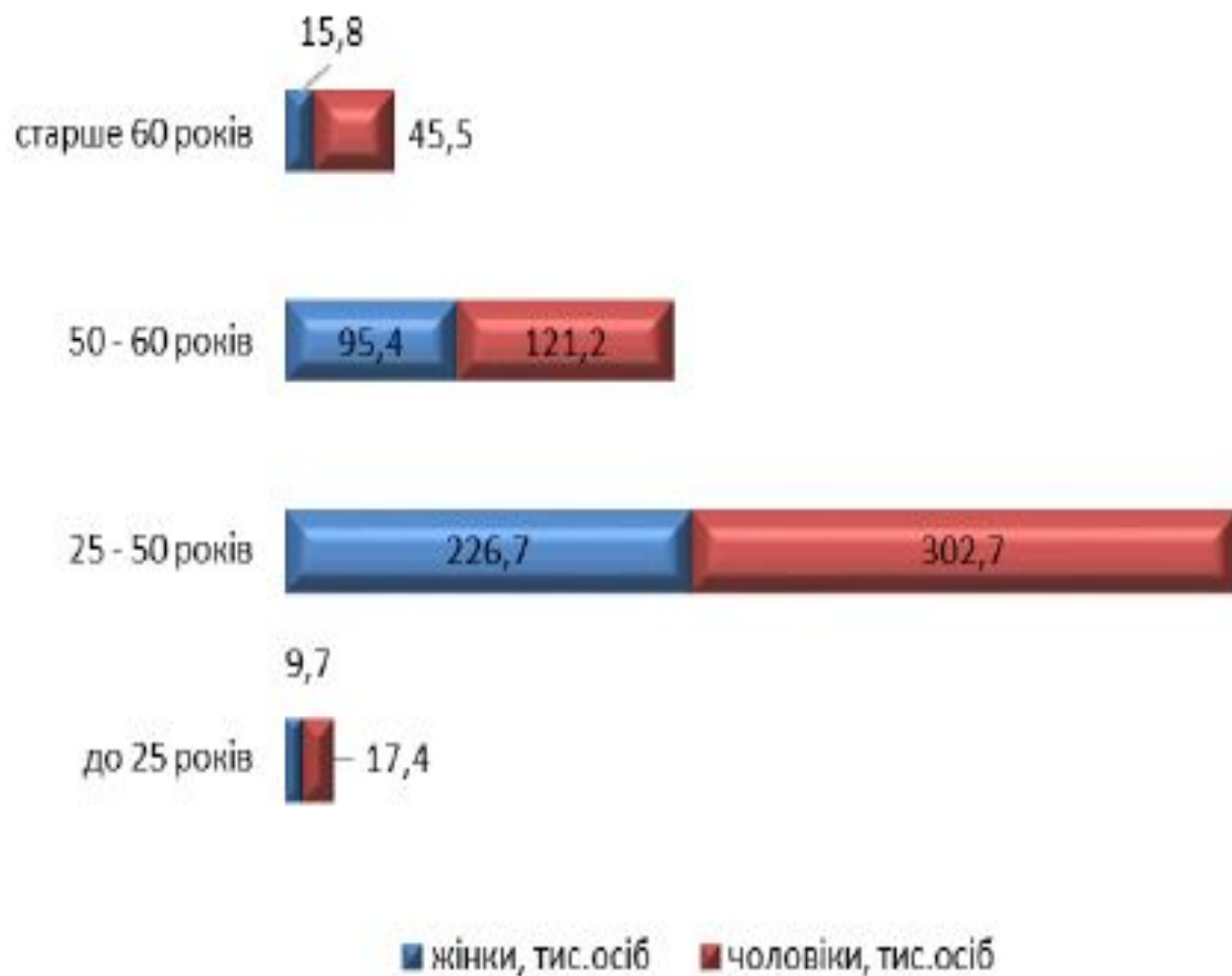

Рис. Розподіл учасників НПФ за віковими групами (тис. осіб)

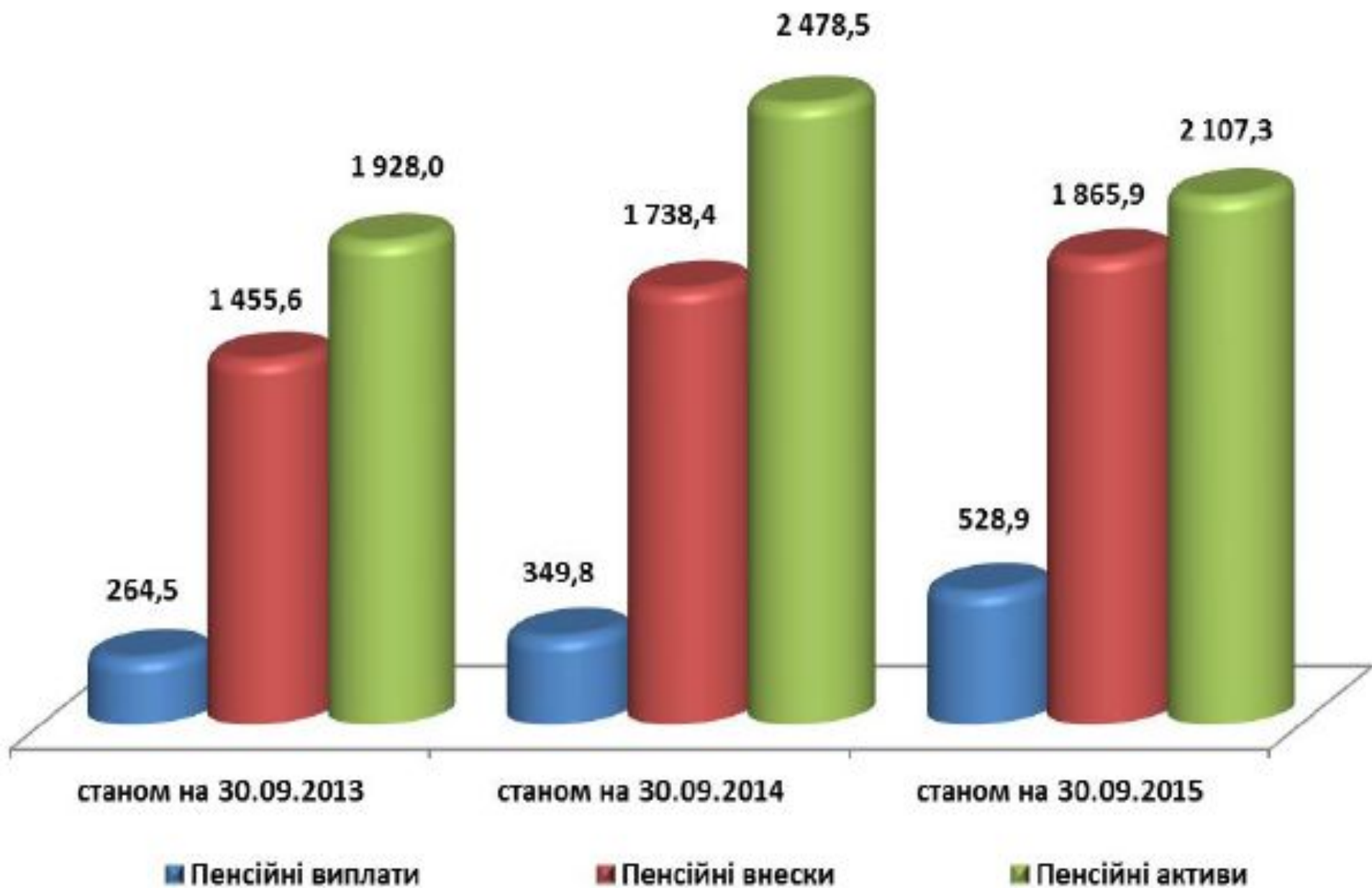

Рис. Кількість учасників НПФ за статевою ознакою у розрізі вікових груп станом на 30.09.2015

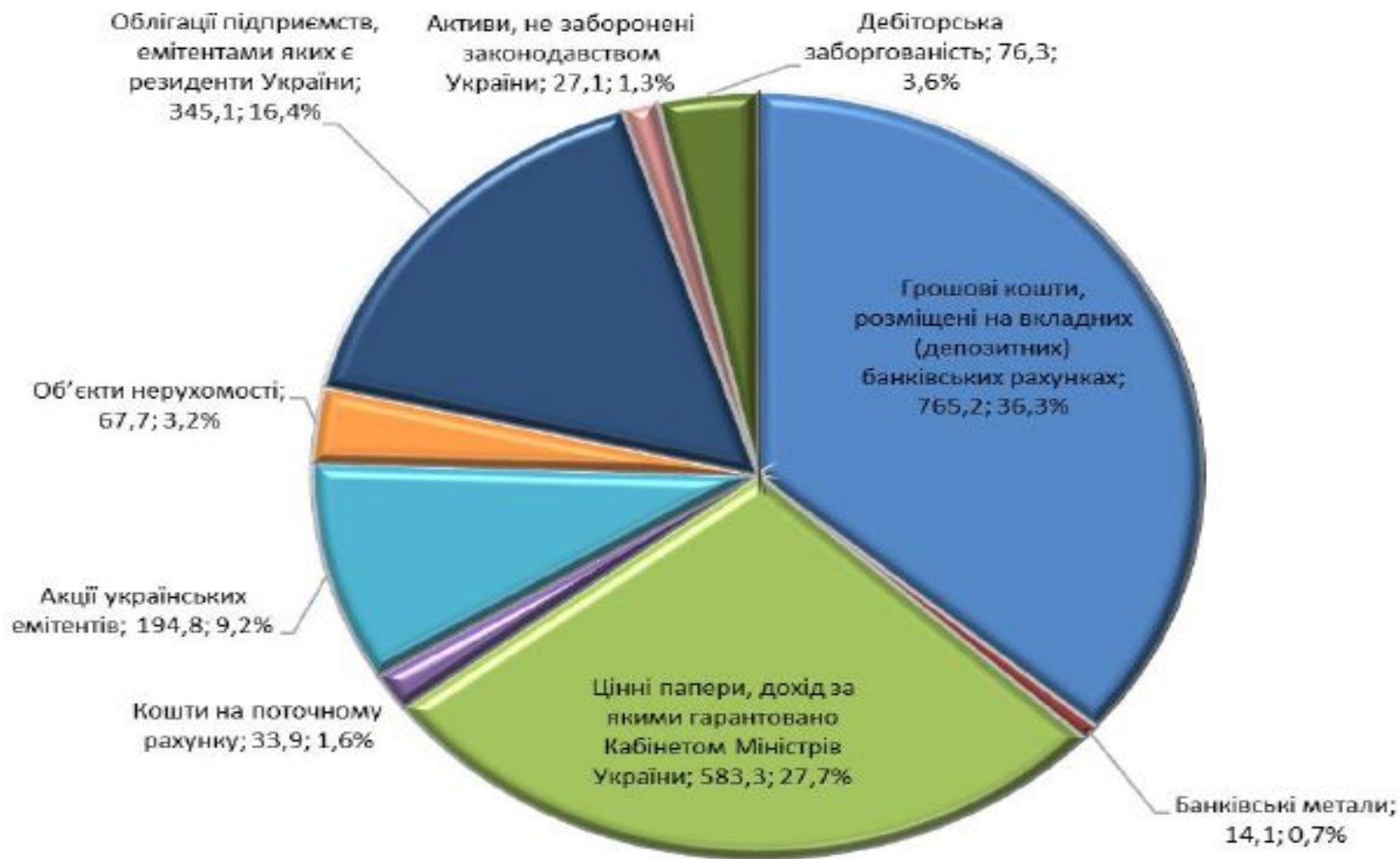

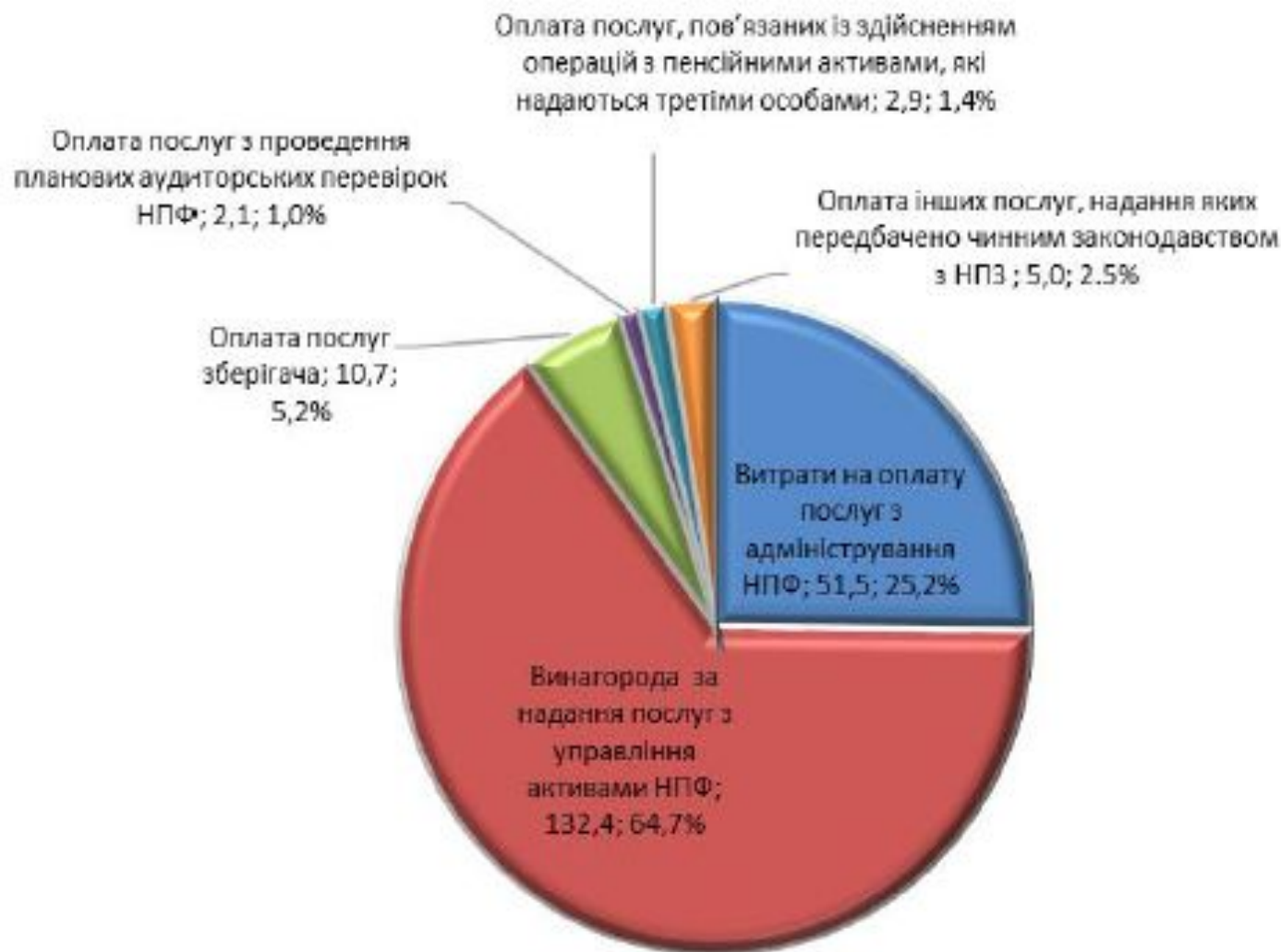
- Пенсійні виплати на визначений строк, млн. грн.
- Одноразові пенсійні виплати, млн. грн.

Рис. Пенсійні виплати

Рис. Динаміка основних показників системи НПЗ (млн. грн.)

Рис. Структура витрат, що відшкодовуються за рахунок пенсійних активів станом на 30.09.2015 (млн. грн.)

Кількість КУА, що мають активи НПФ в управлінні

Вид НПФ	30.06.2015	30.09.2015	Зміна за 3-й квартал 2015	Зміна за рік
Відкриті	41	40	5,0%	2,4%
Корпоративні	8	7	14,3%	0,0%
Професійні	8	7	0,0%	-12,5%
<i>Всього</i>	<i>44</i>	<i>42</i>	<i>7,1%</i>	<i>2,3%</i>

Кількість НПФ в управлінні *

Вид НПФ	30.09.2014	30.06.2015	30.09.2015	Зміна за 3-й квартал 2015	Зміна за рік
Відкриті	58	56	57	1,8%	-1,7%
Корпоративні	8	8	8	0,0%	0,0%
Професійні	7	6	6	0,0%	-14,3%
<i>Всього</i>	<i>73</i>	<i>70</i>	<i>71</i>	<i>1,4%</i>	<i>-2,7%</i>

Вартість активів НПФ в управлінні, грн.

Вид НПФ	30.09.2014		30.06.2015		30.09.2015		Зміна активів НПФ в управлінні за 3-й квартал 2015	Зміна за рік
	Активи, грн.	Кількість НПФ, щодо яких подано звітність	Активи, грн.	Кількість НПФ, щодо яких подано звітність	Активи, грн.	Кількість НПФ, щодо яких подано звітність		
Відкриті	568 530 941	58	585 061 765	55	624 842 834	57	6,8%	9,9%
Корпоративні	117 100 101	8	134 739 440	8	139 456 488	8	3,5%	19,1%
Професійні	106 195 842	7	112 310 396	6	110 440 016	6	-1,7%	4,0%
<i>Всього</i>	<i>791 826 884</i>	<i>73</i>	<i>832 111 601</i>	<i>69</i>	<i>874 739 339</i>	<i>71</i>	<i>5,1%</i>	<i>10,5%</i>

Структура активів НПФ в управлінні

30.09.2015

Вид НПФ	Цінні папери	Грошові кошти	Банківські метали	Нерухомість	Інші активи
Відкриті	316 184 756	273 300 085	14 091 992	14 458 251	6 807 750
Корпоративні	77 135 611	61 790 593	0	0	530 284
Професійні	79 083 136	22 505 941	0	5 050 939	3 800 000
<i>Всього</i>	<i>472 403 503</i>	<i>357 596 619</i>	<i>14 091 992</i>	<i>19 509 190</i>	<i>11 138 034</i>